

Wpł. 24-05-2018
Wysł.

L. dz. 5094 zał.

P.WR.54.19.2018

Pani
Ewa Kocemba
Burmistrz Miasta Lubawka
Urząd Miasta Lubawka
Plac Wolności 1
58-420 LUBAWKA

Odpowiadając na Pani wniosek z dnia 14 kwietnia 2018 r. w sprawie udzielenia wyjaśnień dotyczących możliwości jednoczesnego funkcjonowania w gminie miejsko-wiejskiej funduszu sołeckiego oraz budżetu partycypacyjnego, wyjaśniam co następuje.

W gminach mogą być tworzone jednostki pomocnicze. Jak stanowi art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.), dalej jako "usg", organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem, po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami. Zgodnie z ust. 3 tegoż artykułu statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Szczególną formą jednostki pomocniczej jest sołectwo. Sołectwa tworzone są na obszarach wiejskich, to jest w gminach wiejskich oraz na obszarach wiejskich gmin miejsko – wiejskich.

Jak stanowi art. 36 ust. 1 usg organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, a wykonawczym - sołtys. Działalność sołtysa wspomaga rada sołecka. W myśl art. 51 ust. 3 usg statut gminy określa uprawnienia jednostki pomocniczej, w tym sołectwa, do prowadzenia gospodarki finansowej w ramach budżetu gminy.

W gminach, w tym miejsko – wiejskich, prowadzi się także konsultacje społeczne. Jak stanowi art. 5a ust. 3 usg szczególną formą konsultacji społecznych jest budżet obywatelski. Zgodnie z art. 5a ust. 4 usg w ramach budżetu obywatelskiego mieszkańcy w bezpośrednim głosowaniu decydują corocznie o części wydatków budżetu gminy. Zadania wybrane w ramach budżetu obywatelskiego zostają uwzględnione w uchwale budżetowej gminy. Rada gminy w toku prac nad projektem uchwały budżetowej nie może usuwać lub zmieniać w stopniu istotnym zadań wybranych w ramach budżetu obywatelskiego. Jak stanowi art. 5a ust. 5 usg w gminach będących miastami na prawach powiatu utworzenie budżetu obywatelskiego jest obowiązkowe, z tym że wysokość budżetu obywatelskiego wynosi co najmniej 0,5% wydatków gminy zawartych w ostatnim przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu. W gminach miejsko – wiejskich nie ma zatem obowiązku tworzenia budżetów obywatelskich.

Warto podkreślić, iż zgodnie z art. 5a ust. 6 usg środki wydatkowane w ramach budżetu obywatelskiego mogą być dzielone na pule obejmujące całość gminy i jej części w postaci jednostek pomocniczych lub grup jednostek pomocniczych. Jednocześnie rada gminy określa w drodze uchwały wymagania, jakie powinien spełniać projekt budżetu obywatelskiego, w szczególności:

- 1) wymogi formalne, jakim powinny odpowiadać zgłaszane projekty;
- 2) wymaganą liczbę podpisów mieszkańców popierających projekt, przy czym nie może być ona większa niż 0,1% mieszkańców terenu objętego pulą budżetu obywatelskiego, w którym zgłaszany jest projekt;
- 3) zasady oceny zgłoszonych projektów co do ich zgodności z prawem, wykonalności technicznej,

spełniania przez nie wymogów formalnych oraz tryb odwołania od decyzji o niedopuszczeniu projektu do głosowania;

4) zasady przeprowadzania głosowania, ustalania wyników i podawania ich do publicznej wiadomości, biorąc pod uwagę, że zasady przeprowadzania głosowania muszą zapewniać równość i bezpośredniość głosowania (art. 5a ust. 7 usg).

Ponadto w gminach może być tworzony fundusz sołecki. Jak stanowi art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 301), dalej jako "ufs", rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz, podejmując uchwałę, w której wyraża zgodę albo nie wyraża zgody na wyodrębnienie funduszu. Zgodnie z art. 2 ust. 5 ufs fundusz sołecki nie jest funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077). Środki funduszu przeznacza się na realizację przedsięwzięć, które są zadaniami własnymi gminy, służą poprawie warunków życia mieszkańców i są zgodne ze strategią rozwoju gminy (art. 2 ust. 6 ufs). Ponadto, zgodnie z art. 2 ust. 7 ufs, środki funduszu mogą być przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1897).

Fundusz sołecki stanowi zatem rozwiązanie specjalne dedykowane obszarom wiejskim, jednak w żadnym razie nie uchyla prawa do wydzielania środków na rzecz jednostek pomocniczych w ramach budżetu gminy, bądź tworzenia budżetu partycypacyjnego (obywatelskiego) w gminie miejsko – wiejskiej, w tym na terenie należących do niej sołectw.

Konkludując, jednoczesne funkcjonowanie funduszu sołeckiego oraz budżetu partycypacyjnego (obywatelskiego) w gminie miejsko – wiejskiej nie świadczy automatycznie o podwójnym finansowaniu sołectwa.

Przedstawiając powyższe stanowisko, jednocześnie informuję, że Izba nie posiada ustawowych kompetencji do dokonywania obowiązującej wykładni przepisów prawa. Ze względu na przedmiotowy zakres działalności Izby, jak również to, że jednostki samorządu terytorialnego działają we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność, wyjaśnienia Izby nie są wiążące dla wnioskującego o ich udzielenie, jak i innych organów.

ZASTĘPCA PRZESŁA
REGIONALNEJ IZBY OBYWATELSKIEJ
we Wrocławiu
Marek Głód